

retshjælp blive givet med tilbagevirkende kraft, jf. bemærkningerne til § 4, stk. 1.

Til § 4

Stk. 1. Stk. 1 skal ses i sammenhæng med stk. 3, hvorefter retshjælpen kan begrænses til visse udgiftsposter, ligesom der kan fastsættes en beløbsgrænse for godtgørelsen fra statskassen. Ved administrationen af den foreslåede retshjælpsordning forudsættes det, at en meddelelse om ydelse af retshjælp som udgangspunkt kommer til at indeholde en beløbsmæssig begrænsning af den mulige retshjælp. I en meddelelse om ydelse af retshjælp vil det således blive oplyst, at retshjælpen omfatter godtgørelse fra statskassen af rimelige udgifter til advokat og øvrige rimelige udgifter, der er nødvendige for førelse af sagen. Det vil samtidig blive oplyst, at retshjælp foreløbig kan ydes indtil et vist beløb. Såfremt klagers udgifter til klagesagens førelse kommer til at overstige det således fastsatte maksimale beløb, vil klager være nødt til at ansøge om en forhøjelse af den beløbsmæssige begrænsning. Det vil herefter skulle vurderes, om det er rimeligt begrundet at forhøje beløbsgrænsen. Selv om der er fastsat en beløbsgrænse efter stk. 3, og klagers økonomiske krav er mindre end det fastsatte maksimale beløb, vil det kun være rimelige og nødvendige udgifter, der kan opnå dækket.

Det bør som udgangspunkt ikke være muligt at få dækket udgifterne til mere end én advokat.

Advokatens arbejde vil navnlig kunne omfatte møde med klager, udarbejdelse af skriftlig klage, udarbejdelse af skriftlige bemærkninger til regeringens processkrifter, eventuel mundtlig forhandling for Domstolen, eventuel skriftlig opgørelse af erstatningskrav, og deltagelse i eventuelle forligsforhandlinger.

Retshjælp medfører endvidere godtgørelse af øvrige rimelige udgifter, der er nødvendige til førelse af sagen. Som eksempel herpå kan nævnes advokatens og klagers udgifter til rejse, ophold m.m. i forbindelse med mundtlige forhandlinger for Domstolen.

Udgifterne skal have været nødvendige for sagsbehandlingen. Hvis der berammes mundtlig forhandling i en sag, vil de hermed forbundne rejseudgifter m.m. have været nødvendige. Udgifterne skal imidlertid ikke alene have været nødvendige, men der skal endvidere være tale om rimelige udgifter. Herudover kan der blive tale om udgifter til tolk, oversættelse og vidneførelse.

Det må bero på en konkret vurdering i hver enkelt sag, om en udgift er nødvendig og rimelig. Det er kun udgifter, der har direkte tilknytning til klagesagsbe-

handlingen, der kan dækkes efter reglerne om retshjælp. Afledede krav, herunder klagers eventuelle tabte arbejdsfortjeneste i forbindelse med en mundtlig forhandling for et klageorgan, vil derfor ikke kunne dækkes.

Retshjælpen dækker også de udgifter, der er afholdt forud for meddelelsen af retshjælp, når disse omkostninger og udgifter vedrører klagesagen. Som eksempel herpå kan nævnes advokatens salær til udfærdigelse af den skriftlige klage.

Hvis en klager vælger at lade sig repræsentere af en advokat, der er etableret i et andet land, og dette er muligt efter det pågældende klageorgans procesreglement, vil det som udgangspunkt kun være muligt at få retshjælp til dækning af udgifterne hertil med et beløb svarende til udgifterne til en advokat, der er etableret i Danmark.

Stk. 2. I de enkelte klageorganers procesreglement er det almindeligvis foreskrevet, hvem der kan repræsentere en klager. Det er ofte ikke kun advokater, der kan repræsentere en klager. Efter artikel 36, stk. 4, i Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols procesreglement skal klagers repræsentant være en advokat, der har ret til at udøve advokatvirksomhed i en af Europarådets medlemsstater, og som har bopæl i en medlemsstat. Præsidenten for det kammer, der behandler sagen, kan dog tillade, at andre optræder som repræsentanter for en klager.

Bestemmelsen forventes administreret således, at det ud over advokater almindeligvis kun vil være vederlag til folk fra universiteter, der har indsigt i menneskerettigheder, der kan dækkes efter reglerne om retshjælp.

Hvis klager er repræsenteret ved en person, der ikke er advokat eller universitetsjurist, eller ved en medarbejder fra en organisation som f.eks. Dokumentations- og Rådgivningscentret om Racediskrimination, og Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har godkendt den pågældende person i henhold til artikel 36, stk. 4, i Domstolens procesreglement, vil der foreligge sådanne særlige grunde, at udgifterne kan godtgøres.

Stk. 3. I tilfælde, hvor klageorganet anmoder om den danske regerings retlige bemærkninger, afvises klagen ofte efterfølgende. Advokatens arbejde vil i disse tilfælde ofte have bestået i udfærdigelse af processkrifter og afholdelse af møde med klager. I tilfælde, hvor klagen antages til realitetsbehandling, kan sagen ende med indgåelse af et forlig. I disse tilfælde vil advokatens arbejde almindeligvis bestå i udfærdigelse af skriftlige indlæg og møde med klager.